

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)

МАТЕРІАЛИ
V Міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

31 березня – 2 квітня 2021 року

Том 1

ХАРКІВ
2021

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

ISBN 978-617-7886-20-3

Редакційна колегія:

Золотухіна С. Т. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Штефан Л. А. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Твердохліб Т. С. – д-р пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лазарева О. М. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Дейниченко Г. В. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

Затверджено редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол №2 від 10.03.2021 року)

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Мітра», 2021. Т.1. 313 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Видано за рахунок авторів.

ISBN 978-617-7886-20-3

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2021

ЗМІСТ

Секція І

Вектори розвитку педагогічної науки: методологія, історичний і компаративний дискурс	9
Балацинова А. Д. Ігнатій Петрович Козачинський – член ради при попечителі київського навчального округу з управління фондушевеними справами	9
Барабус А.А., Васютіна Т. М. Структура громадянської компетентності особистості та підходи до її формування у педагогічній теорії і практиці	12
Бєляєв С. Б. Еволюція методологічних підходів у розробленні освітньо-професійних програм підготовки фахівців	15
Борисенко Н. О. Нове і традиційне у вихованні майбутнього вчителя	19
Го Іцзян Тенденції модернізації музично-педагогічної освіти в сучасному Китаї	22
Завгородня Т. К. Персоналістичний дискурс історико-педагогічних досліджень	25
Золотухіна С. Т. Єдність навчання і виховання – умова формування особистості фахівця	28
Князян М. О., Князян Р. Х. Теоретичні засади інноватизації загальної середньої освіти в Польщі	32
Кузнецова О. Ю., Троцько А. В., Штефан Л. А. Мета, завдання та функції театральної педагогіки як науки	35
Лупаренко С. Є. Дитинство та розвиток дитини з точки зору різних наукових підходів і теорій	39
Малихін О. В., Арістова Н. О. Актуальні питання післядипломної освіти вчителів в умовах непрогнозованих впливів (пандемія COVID-19): трансформація людських цінностей	42
Мельник В. А., Васильєва О. А. Теоретичний аналіз наукових позицій про пізнавальну самостійність дітей	45
Пісоцька М. Е., Кадашевич К. О. Індивідуалізація навчання учнів класичній хореографії у середніх спеціальних навчальних закладах України: історико-педагогічний аспект	48
Тарарак О. В., Тарарак М. Ю. Формування художньо-естетичної культури особистості в системі освіти Німеччини	51

Тарарак Н. Г. Організація методичної роботи в закладах дошкільної освіти: ретроспективний аналіз	56
Ткачова Н. О., Щєбликіна Т. А. Онтопедагогіка: суть і місце в системі наукових знань	60
Чжан Хао, Юр'єва К. А. Китайські педагоги про роль народної музики у вихованні дітей дошкільного віку	64
Чжан Ян, Цін Шен Розвиток ідей музичного виховання в педагогічних концепціях Е. Жак- Далькроза і З. Кодая	67
Чжао Бейбей, Юр'єва К. А. Мультимедіа в художній освіті китайських школярів і проблема медіа освітньої компетентності вчителів (міжнародний досвід)	70
Куліченко А. К. Медичний факультет університету Меріленда: передумови створення та витоки інноваційної діяльності у 19 столітті	73
До Цзінсюй, Го Цзяфей Формування підприємницьких здібностей студентів в університетах КНР	77
Чжан Ювень. До питання формування полікультурної компетентності у студентів китайських університетів	80
Секція II	
Дистанційна освіта: психолого-педагогічний базис, моделі, технології, ресурси	84
Акімова О. М. Тенденції розвитку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до супроводу дистанційного навчання учнів з особливими освітніми потребами	84
Андрійчук (Радиш) Н. Б., Гвоздій С. П. Використання дистанційних ресурсів при вивченні біології людини у загальноосвітній школі	87
Білик В. М., Довгопола М. О., Мазур Д. С. Дистанційне навчання. Проблеми та переваги	91
Довженко Т. О., Небитова І. А. Дистанційне навчання як інноваційна форма професійної підготовки сучасного вчителя початкових класів	94
Дорош Т. Л., Дорошенко В. В. Формування творчої самостійності майбутніх учителів музики в дистанційному процесі	97
Доценко С. О., Чепелєв О. О. Організація самостійної роботи здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання	101

Жерновникова О. А., Коваленко О. А., Коваленко Л. М. Принципи і методи організації змішаного навчання в закладах вищої освіти	104
Жизномирська О. Я. Дистанційна форма навчання: шлях підвищення кваліфікації педагогів Тернопільського краю	107
Кравченко О. О. Соціальна інклюзія дистанційного освітнього процесу	111
Лебедева В. В. Ресурсне наповнення дистанційного курсу в системі MOODLE	115
Олійник Т. О., Пісоцька М. Е., Минко П. Є. Особливості вдосконалення студентоорієнтованого викладання в онлайн- середовищі	119
Пономарьова Н. О. Впровадження змішаного навчання у підготовці майбутніх учителів: досвід та перспективи	123
Потапова Н. В. Особливості використання веб-квестів в освітньому процесі в умовах дистанційного навчання	126
Прокопенко А. І., Доценко С. О. Цифровізація системи вищої освіти в умовах пандемії COVID-19	129
Собченко Т. М., Пивоварова О. М. Переваги та недоліки реалізації змішаного навчання майбутніх учителів-філологів у закладах вищої педагогічної освіти	133
Танько Т. П. Деякі аспекти організації дистанційного навчання у закладах вищої педагогічної освіти	137
Толочик О. В., Васютіна Т. М. Особливості організації змішаного навчання в початковій школі в контексті природничої освітньої галузі	141
Абдулкадір Кабадай Вплив телебачення на різні сфери розвитку дитини	144
Сірі Соллід Мадсен 2020: зміни ставлення викладачів до цифрових технологій як до освітнього ресурсу	149
Секція III Психолого-педагогічні засади інклюзивної освіти й підтримуючого навчання	155
Григоренко В.Л. Формування толерантності у майбутніх вихователів ЗДО в умовах інклюзивної освіти	155

Мараховська О. П., Твердохліб Т. С.	
Формування готовності до навчання в умовах інклюзії учнів з нормотиповим рівнем розвитку засобами образотворчого мистецтва	158
Маркіна Н. В.	
Музикотерапія як засіб гармонійного розвитку молодших школярів	162
Масюк О. М., Сінопальнікова Н. М., Титаренко Л. І.	
Формування математичної компетентності учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами	166
Шпачинський Д. В.	
Інклюзивне навчання як організаційно-педагогічна умова соціальної адаптації учнів з дитячим церебральним паралічем	169
Абдулкадір Кабадай	
Аналіз поглядів учителів дошкільної освіти на інклюзивне навчання	173
Сіссель Соллід	
Надання повноважень як концепт у спеціальній освіті	177
Секція IV	
Інновації в освіті	181
Батукова Л. А.	
Формування психологічних компетентностей як складової професіоналізму педагогів НУШ	181
Бирко Н. М.	
Універсальний дизайн – потреба та необхідність у забезпеченні якісних освітніх послуг сьогодення	184
Ван Ціхуей, Май Вень, Ян Ян	
Використання комп'ютерних технологій у системі вищої музичної освіти	188
Григораш О. В.	
Особливості інноваційного середовища закладу загальної середньої освіти	192
Грицай Н. Б.	
Використання технології «майстерня» у підготовці майбутніх учителів природничих наук	195
Загорська І. О.	
Формування соціокультурної компетентності на уроках англійської мови	198
Кабанська О. С., Парфьонова О. В., Пліс В. П.	
Використання медіазасобів у викладанні філологічних дисциплін здобувачам вищої освіти	202
Кислова М. А.	
Використання нових технологій при викладанні дисципліни «дискретна математика»	205
Лісовенко Г. В.	
Спільна аналітична діяльність учасників освітнього процесу в управлінні уроком	210

Машкіна Л. А.	
Інноваційні технології у закладах вищої освіти: сучасний вимір	213
Мельникова О. В., Гвоздій С. П.	
Використання інтерактивних технологій на уроках основ здоров'я	216
Невельська-Гордєєва О. П.	
Педагогічні аспекти тестування загальних навчально-правничих компетентностей	219
Попова О. В., Дейниченко Г. В., Жуков В. П.	
Технологія оцінювання рівня інноваційності закладу загальної середньої освіти	223
Прусак Ю. В., Прусак О. Р.	
Особливості застосування інформаційних технологій у підготовці майбутніх дизайнерів	226
Рогульська О. О.	
Підвищення мотивації майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності на заняттях з англійської мови	230
Сівковська Г.О.	
Індивідуальна освітня траєкторія розвитку молодших школярів	234
Ткачов С. І., Ткачов А. С.	
«Студентське портфоліо» як засіб підвищення рівня навчальної мотивації студентів	237
Трухан Г. В.	
Інновації в педагогічній освіті Норвегії: інтеграція науки та практики	241
Тютюнник В. В., Савченко В. В., Васильєва С. О.	
Проблема впровадження інноваційних технологій в освіті	244
Харківська А. А.	
Розвиток полікультурної освіти – сучасний тренд педагогіки	247
Штефан Л. В.	
Інтелект-карти як основа діяльності в сучасному інформаційному просторі	250
Юровчик В. Г.	
Використання інноваційних технологій на уроках географії	254
Юрченко В. В.	
Сучасні технології навчання іноземної мови: поняття, різновиди, ефекти застосування	257
Секція V	
Актуальні проблеми освіти дорослих	261
Бойчук Ю. Д., Боярська-Хоменко А. В.	
Професійне навчання дорослих у корпоративних університетах США	261
Бохонкова Ю. О., Савельєва Є. О.	
Організаційно-психологічні умови формування психологічної готовності керівників банківських установ до управління персоналом	265

Вакуленко В. М. Сучасні моделі структурної побудови управління регіональним інститутом післядипломної педагогічної освіти	268
Васильєва С. О., Кришталь А. І., Скачкова П. О. Особливості та технології навчання дорослих в Україні	271
Ібрагім Ю. С. Формування вміння навчатися впродовж життя у батьків багатодітних сімей	275
Ізбаш С. С. Технологія концентрованого занурення у віртуальну освітню реальність як засіб формування цифрових компетентностей у викладачів вищої школи	278
Колісник О. В. Освітні потреби асистентів учителів та їх реалізація в закладі післядипломної педагогічної освіти	282
Прийма С. М., Аніщенко О. В., Строкань О. В. Валідація як форма визнання результатів навчання дорослих (на прикладі неформальної та інформальної освіти)	285
Ляо Цайчжи, Ду Шань, Чжан Ю Дослідження кореляції між переконаннями та відхиленнями в поведінці вчителів початкової та середньої школи	289
Секція VI	
Дуальна й неформальна освіта: світовий досвід	295
Завгородня К. П Траєкторія професійної підготовки вчителів у Данії та Фінляндії	295
Купна О. В. Сучасні організаційні форми неформальної освіти майбутніх педагогів	299
Лебедик Л. В. Полівалентна система підготовки соціальних працівників у країнах Європи	303
Масюк О. М., Титаренко Л. І., Смолянюк Н. М. Упровадження елементів дуальної освіти в систему професійної підготовки вчителів початкової школи	306
Сліпчишин Л. В. До питання підготовки майбутніх педагогів професійного навчання за дуальною формою	309

РЕСУРСНЕ НАПОВНЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ В СИСТЕМІ MOODLE

Лебедєва В. В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Система управління навчанням Moodle надає багато функцій та має великий набір засобів щодо створення якісного навчального курсу. При організації дистанційного навчання перед викладачем стає завдання розробки і реалізації ефективного курсу (контенту), з яким із задоволенням будуть працювати студенти. Метою статті є розкриття організаційної структури будови дистанційного курсу в системі Moodle, його змістового та ресурсного наповнення.

Ключові слова: дистанційний курс, інформація, елементи, ресурси, контент.

The Moodle learning management system provides many features and has a wide range of tools to create a quality training course. When organizing distance learning, the teacher is faced with the task of developing and implementing an effective course (content), with which students will be happy to work. The purpose of the article is to reveal the organizational structure of the distance learning course in the Moodle system, its content and resource content.

Key words: distance course, information, elements, resources, content.

Розробка дистанційного курсу на платформі Moodle підкорюється вимогам, які кожний освітній заклад може для себе визначити та встановити. Дистанційний курс складається з блоків, що об'єднуються в єдину систему, зміст яких може постійно вдосконалюватись. Рекомендованими структурними компонентами (блоками) щодо будови дистанційного курсу є: 1) резюме курсу; 2) візитівка курсу; 3) алгоритм навчання; 4) блок спілкування; 5) навчальні модулі курсу; 6) засоби контролю знань; 7) джерела для опрацювання; 8) додатковий блок [1, с. 58].

Блок «**Резюме курсу**» доцільно розміщувати в передмові («нульовій темі» або першій секції) дистанційного курсу. Змістовим наповненням блоку є загальна інформація про курс: освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР), напрям (спеціальність) підготовки студентів для яких призначений ДК, семестр, у якому буде здійснюватися навчання (відповідно до навчального плану), форма контролю, кількість годин згідно з навчальним планом, кількість кредитів, анотацію тощо.

Ресурсним підкріпленням блоку є файл з робочою навчальною програмою дисципліни. Це дозволить студентам зорієнтуватись у навчальному матеріалі і самому побудувати зручну траєкторію самопідготовки, маючи змогу попереднього аналізу представленого в курсі матеріалу.

У передмові бажано також зробити короткий опис дій студента під час опанування дистанційного курсу, нагадати *правила користування матеріалами дистанційного курсу.*

Інформаційний зміст блоку «**Візитівка курсу**» включає: опис дисципліни (призначення, мета, завдання); знання та вміння, які будуть сформовані в результаті вивчення курсу; вимоги до початкового рівня знань (рівня підготовки); структура курсу (перелік тем курсу та їх короткий опис); інформацію про авторів, тьюторів (ПІБ, посади, адреси для спілкування, бажано фото та досвід роботи; аудіо-чи відеоролик про автора (за бажанням автора).

Ресурсним підкріпленням блоку є *презентація курсу*. Це своєрідна реклама курсу, у якій приділено особливу увагу змісту та структурі, зв'язкам курсу з іншими галузями знань, його значенню в майбутній професійній діяльності студентів та формуванні їх як особистостей тощо. Презентація має бути спрямована на створення і закріплення попередньої мотивації до навчання, актуалізувати пізнавальний інтерес студентів. Презентація курсу має бути представлена із використанням мультимедійних технологій – засобів текстової інформації та анімації, окремих інтерактивних елементів.

Особливої уваги потребує створення *відеопрезентації курсу* – відеозапис вступного слова викладача до навчальної дисципліни. До створення такого відеоконтенту у викладача повинно бути сформовано певні здібності та наявний досвід щодо написання сценарію майбутньої презентації, вибору єдиного стилю представлення інформації, монтажу та експорту відеопродукта.

Інформаційною підтримкою про відомості викладача (автора курсу) може бути посилання на офіційну сторінку відповідного закладу вищої освіти (склад кафедри).

Наступним структурним компонентом дистанційного курсу є блок «**Алгоритм навчання**». Цей блок є першим джерелом інформації для студента на початку навчання, слугує навігатором по засвоєнню всього навчального матеріалу та помічником під час самостійної роботи.

Алгоритмом навчання передбачено визначення особливостей вивчення дисципліни, інструкції “Як працювати з курсом”, інформації про рекомендовану послідовність роботи на курсі, особливостей виконання завдань, а також встановлення порядку та графіку консультацій, критеріїв оцінювання, ключових понять курсу – початковий глосарій (поняття, що будуть засвоєні в курсі). Додатково до цього блоку можуть бути включені:

- критерії формування рейтингу (якщо він застосовується для студентів курсу);
- вхідне тестування для самоконтролю готовності студента перед вивченням матеріалу курсу.

Для організації змістового наповнення блоку створюються та налаштовуються такі елементи (діяльності) та ресурси як: анкета, URL (веб-посилання) зовнішнього тестування, файл, сторінка, глосарій, тест (вхідне тестування).

Блок спілкування містить ресурси системи Moodle, які забезпечують комунікацію між слухачами курсу та тьютором (чат, форум, відеозв'язок, блог тощо).

Чат - спілкування користувачів мережі в режимі реального часу (обмін повідомленнями між двома і більше особами) для вирішення термінових питань чи вільного спілкування тих користувачів (мережі), які на даний момент є на сайті. Чат може бути як загальним коли «розмову» (переписку) бачать всі учасники мережі, так і приватним – видимим окремим співрозмовникам.

Працюючи в курсі на будь-якому етапі, студенти беруть участь у форумах, де можна ставити актуальні питання, обговорювати і пропонувати свої рішення проблем, обмінюватися досвідом, консультувати одне одного.

Форум – найпоширеніша форма спілкування викладача зі студентами у дистанційному навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий. Наприклад, під час роботи малої групи учнів над проектом, створюються форуми для кожної окремої групи з метою спілкування під час проведення дослідження над вирішенням поставленого для даної групи завдання, потім відбувається обговорення загальної проблеми проекту усіма учасниками навчального процесу (веб-конференція).

Відеоконференція – це веб-конференція реального часу в on-line режимі, що проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції, необхідна її чітка підготовка: створення програм, своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком. У режимі відеоконференції відбуваються обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проектів.

Блог. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. За допомогою блогу можна організувати також колективне обговорення. Наприклад, автор (один студент або його група) виконав певне завдання (твір, есе), яке розміщується на сайті свого мережевого щоденника (блогу), потім автор блогу дає можливість іншим учасникам прочитати та прокоментувати розміщений матеріал.

Отже, для організації змістового наповнення блоку налаштовуються такі діяльності ДК як форум, чат, URL (веб-посилання) на дані повторювальної конференції (Zoom, Google Meet тощо).

Навчальні модулі курсу містять: план теми; тексти лекцій; завдання практичних (лабораторних) занять; теми семінарських занять; тематику індивідуальних навчально-дослідних робіт (рефератів, курсових робіт); матеріали та завдання для самостійного опрацювання.

Інформаційний контент ДК може представлятись студенту в різних формах: текстова, звукова, графічна, числова, комбінована (відеоінформація, мультимедіа, кіно, відеоролики, відеофільми). Доведено, що 80 % інформації людина отримує за допомогою одночасного зорового та слухового сприйняття. Доцільність використання візуалізації навчальної інформації нав'язана, перш за все, необхідністю її представлення у вигляді, найбільш відповідному новим потребам сучасного покоління слухачів. Стрімке зростання інформаційних потоків формує у слухачів нову культуру сприйняття інформації, що ґрунтується на високій фрагментарності, різноманітності, різнорідності інформації. Таким чином

допоміжним джерелом знань студентів може бути розробка та створення власного навчального відеоконтенту викладачем, що дозволить підвищити ефективність навчально-пізнавальної діяльності. Відеолекції є технічним засобом активізації, організації та управління пізнавальною діяльністю студентів.

Залежно від технології запису можна виділити наступні типи відео для дистанційного навчання:

1. Відеозапис лектора («інформаційна розповідь»).
2. Відеозапис «офлайн» лекції (запис традиційної лекції в аудиторії, де проходить заняття зі студентами).
3. Відеолекція-інтерв'ю (запис інтерв'ю з лектором).
4. Студійна відеолекція (запис постановочної лекції в студії).
5. Слайд-лекція, відеолекція, записана на відеокамеру або записана з екрану монітора засобами спеціальних програм захоплення відеозображення (такі лекції характеризуються повною відсутністю візуально-психологічного контакту з лектором, але обов'язково супроводжуються закадровим голосом диктора).
6. Відеозапис вебінара.
7. Інтерактивна відеолекція, яка містить завдання для самостійної роботи та інтерактивні візуальні елементи (гіперпосилання, вікна з матеріалом тощо).
8. Мультимедійна відеолекція, що знята у студії і містить складні спецефекти: вирізання фону, використання 2D і 3D-анімації, мультиплікаційні слайди, скрінкасти, інфографіку (схеми, графіки і гістограми).
9. Навчальні фільми.
10. Відеодемонстрування навчальних матеріалів і виконання дій або технологічних операцій.
11. Відеоінструкція (з поясненнями від тьютора/викладача) до виконання практичних або лабораторних робіт [2; с. 6].

Кожен із типів відео несе відповідну функцію та мету у передачі інформації. В основі створення відеопродукту повинна лежати певна ідея. Сценарій розробляється заздалегідь. Підбирається відповідний контент, що забезпечить виконання мети та змістового наповнення для створення відео.

Відеоматеріали для забезпечення процесу дистанційного навчання створюються у таких формах: 1) синхронний потік даних – вебінари (англ. webinar), онлайн-семінари, онлайн-зустрічі, веб-конференції у реальному часі; 2) асинхронний потік – відео- і аудіозапис навчального матеріалу.

Цінність відео-контенту полягає у тому, що він є більш гнучким і цікавим. Простий і зручний доступ через playlist, що дозволяє вільно переміщуватись по навчальному матеріалу, відповідно до індивідуального навчального плану. Можна декілька разів переглядати певну частину розділу для кращого розуміння, повторення чи закріплення. Відеозапис лекції дозволяє виконати цікавий для кращого сприймання монтаж фрагментів знятих з різних планів. Динамічний відеоряд має постійно підтримує увагу студента. До змісту відео доречно вносити статичні (графіки, гістограми, фото, рисунки) чи анімовані елементи (мультиплікації, 3D-графіку), що фіксують ключові моменти лекції.

Засоби контролю знань. Завдання та/або тести для поточного, підсумкового контролю та самоконтролю.

Джерела для опрацювання:

- список рекомендованої основної та додаткової літератури;
- бази даних;
- адреси Web-сайтів та інших ресурсів мережі Інтернет з інформацією, необхідною для навчання (з анотацією до кожного ресурсу);
- електронні книги за тематикою курсу (з анотацією);
- посилання на сайти електронних бібліотек (з анотацією).

Додатково. Залежно від специфіки галузі знань, ДК може бути укомплектований іншими елементами: робоча навчальна програма з потижневим плануванням, теми дискусій і порядок їх проведення, проектні завдання, глосарій, список скорочень і аббревіатур, рисунки, схеми, графіки, аудіо-і відео файли, анімації, фотографії, презентації та інше.

Список використаних джерел

1. Прокопенко А. І., Підчасов Є. В., Москаленко В. В., Доценко С. О., Лебедева В. В. Технології дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів : навчальний посібник. Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди; «Мітра», 2019. 81 с.

2. Зубань Ю. О. Вимоги до навчально-методичних матеріалів дистанційної форми навчання та критерії їх оцінювання. Навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] Суми : Сумський державний університет, 2013. 10 с.

3. Стефаненко П. В. Теоретичні й методичні засади дистанційної освіти у вищій школі. К. 2002.

ОСОБЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТООРІЄНТОВАНОГО ВИКЛАДАННЯ В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ

Олійник Т. О.

кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Пісоцька М. Е.

доктор педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

Минко П. Є.

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Харківський регіональний інститут державного управління НАДУПУ
м. Харків, Україна

У роботі розглянуто особливості відкритого дистанційного навчання, які обумовлені впровадженням системних змін щодо реалізації принципів соціального виміру. Особливу увагу приділено якісним трансформаціям стосовно демократизації доступу до цифрової культурної спадщини як ключового рушія підтримки інклюзивності у розв'язанні актуальних проблем освіти.

Наукове видання

За редакцією
Золотухіної Світлани Трохимівни

**Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах
сучасних викликів: теорія і практика**
Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.)
Том 1

Відповідальна за випуск: **Н.О. Ткачова**
Технічний редактор: **О.М. Кін**

*Відповідальність за дотримання вимог академічної
добросовісності несуть автори*

Підписано до друку 26.03.2021р. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк – ризографія. Ум. друк. арк. 19,56.
Обл.-вид.арк. 20,64 Зам. № 580. Наклад 300 прим. Ціна договірна.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди.
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських,29.

«Мітра»
Свідоцтво про державну реєстрацію: № 3086810188
т.: +380675765437, e-mail: mitra_izdat@meta.ua
